

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného **Ing. Z. B.**, zastúpeného JUDr. V. K., advokátom so sídlom v K., proti povinnému **Z.**, o **vymoženie 2 327, 69 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 10 Er 404/2010, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2012 sp.zn. 12 CoE 67/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad uznesením z 9. júna 2011, č.k. 10 Er 404/2010-56 exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi Mgr. M. Z. trovy exekúcie vo výške 166,39 € do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 2 Exekučného poriadku, § 19 O.s.p., § 103 O.s.p. a § 104 ods. 1 prvá veta O. s. p., § 2 ods. 1 a 2, § 9, § 10 ods. 1 z. č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov. Zo spisu Okresného súdu Poprad sp.zn. 11 C 277/2002 mal za preukázané, že Z. je zapísané Obvodným úradom vo S. ako spoločnosť v zmysle zákona č. 181/1995 Z.z. bez právnej subjektivity. Na základe uvedeného s poukazom na ustanovenie § 9 z. č. 181/1995 Z.z. dospel k záveru, že subjekt označený ako povinný v skutočnosti nemá právnu subjektivitu, a preto nemôže vystupovať ako účastník exekučného konania. Konštatoval, že nedostatok týkajúci sa účastníka konania, ktorý tu už bol v čase začatia exekučného konania, nemohol byť zahojený ani vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a vykonávaním

exekúcie súdnym exekútorom a nemôže prekážať ani tomu, aby bola exekúcia zastavená, ak sa dôvod jej neprípustnosti objavil až po začatí exekučného konania a vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. Uviedol, že spôsobilosť byť účastníkom konania i spôsobilosť vlastnými úkonmi brať na seba práva a povinnosti vrátane tých, ktoré vzniknú v priebehu exekučného konania, je jednou zo základných podmienok konania, ktorú súd musí skúmať v každom štádiu konania. Dodal, že aj keď exekúciu zastavil, pri rozhodovaní nebral do úvahy podania povinného, nakoľko súd nemôže prihliadať na procesné úkony subjektu, ktorý nemá právnu subjektivitu a exekúciu zastavil z úradnej povinnosti. O náhrade trov exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku.

Krajský súd v Poprade na odvolanie oprávneného uznesením z 20. marca 2012, sp.zn. 12 CoE 67/2011 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Konštatoval, že povinný je združením zakladajúcich vlastníkov podielov k spoločnej nehnuteľnosti, ktorý vznikol ako spoločenstvo bez právnej subjektivity, a teda práva a povinnosti vznikajú len jednotlivým vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti. Uviedol, že spoločenstvo nie je samostatným subjektom práv a povinností, ale sú nimi jednotliví vlastníci podielov k spoločnej nehnuteľnosti. Dospel k záveru, že povinný označený ako Z., nie je spôsobilým účastníkom súdneho konania, pretože nie je nositeľom práv a povinností, a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Za správne považoval aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol oprávnený dovolaním. Dôvodnosť dovolania odvodil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). S poukazom na ustanovenia § 10 a § 13 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách namietal právny záver odvolacieho súdu, že subjekt označený ako povinný v skutočnosti nemá právnu subjektivitu, nemôže byť spôsobilým nositeľom práv a povinností a nemôže vystupovať ako účastník exekučného konania. Tento záver odvolacieho súdu označil za nesprávny a odporujúci účelu zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách. Poukázal na to, že ak by bol záver súdu správny, nemohol by vlastniť motorové vozidlo, zriadiť účet v banke a súdnou cestou sa domáhať nezaplatených splatných záväzkov. Nesúhlasil ani so záverom súdu, že nesprávnym vedením exekúcie zavinil, že exekučné konanie sa muselo zastaviť, a preto bol zaviazaný na zaplatenie trov súdneho exekútora. Uviedol, že zastavenie konania z dôvodu nesprávneho posúdenia právnej

subjektivity, je odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa § 237 písm. f) O.s.p. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Oprávneným označený povinný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tvrdenia dovolateľa vo vzťahu k ustanoveniu § 237 písm. f) O.s.p. sú právne irelevantné a nezakladajú právo na podanie dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu

uvedenému v § 239 ods. 2 písm.a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Z obsahu dovolania oprávneného je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z toho, že súdy nižších stupňov nesprávne posúdili právnu subjektivitu povinného.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť

taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. U právnických osôb vzniká spôsobilosť na práva a povinnosti dňom účinnosti zápisu do obchodného alebo iného príslušného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

Na to, aby subjekt mohol v konaní vystupovať ako účastník konania je nutné, aby disponoval spôsobilosťou byť účastníkom konania v zmysle § 19 O.s.p. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Predpokladom procesnej nespôsobilosti účastníka konania je skutočnosť, že nemá vôbec spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva alebo brať na seba povinnosti, alebo táto jeho spôsobilosť bola obmedzená. Procesnú spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

V zmysle § 9 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, spoločenstvo podľa tohto zákona môže vzniknúť ako spoločenstvo bez právnej subjektivity alebo spoločenstvo s právnou subjektivitou.

V zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, spoločenstvo bez právnej subjektivity zakladajú vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti (ďalej len "spoločníci") zápisom do zoznamu spoločníkov. Podmienkou zápisu je aj písomné vyhlásenie spoločníkov o združení sa. Na vznik spoločenstva bez právnej subjektivity je potrebný zápis spoločníkov vlastníacich najmenej dve tretiny spoločnej nehnuteľnosti a súhlas Slovenského pozemkového fondu za vlastnícke podiely spoločnej nehnuteľnosti v jeho správe.

V zmysle § 10 ods. 2 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, spoločníci sú povinní oznámiť vznik spoločenstva bez právnej

subjektivity obvodnému lesnému úradu, ktorý vedie register pozemkových spoločností. Spoločníci súčasne oznámia, kto je splnomocnený v ich mene konať navonok.

V zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločnostiach v znení neskorších predpisov, za záväzky spoločnosti podľa odseku 1 voči iným osobám ručia spoločníci spoločne a nerozdielne.

V zmysle § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Zo spisu Okresného súdu Poprad, sp.zn. 11 C 277/2002 je zrejmé, že povinný - Z. - je zapísané Obvodným úradom vo S. ako spoločnosť bez právnej subjektivity. Oprávneným označený povinný je spoločnosťou - združením fyzických osôb, v ktorom za záväzky spoločnosti voči iným osobám ručia jednotliví spoločníci spoločne a nerozdielne (§ 10 ods. 3 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločnostiach). So zreteľom na skutočnosť, že žalovaný existuje ako pozemková spoločnosť bez právnej subjektivity, je nepochybné, že oprávneným označený povinný nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, správne teda súd prvého stupňa konanie voči nemu v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania zastavil.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. decembra 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová